

Naturvärdesinventering, del av Kallfors 1:4, Kallforsån

Tommy Lundberg

Daniel Karlsson

Geosigma AB

2017-01-12

GEOSIGMA		SYSTEM FÖR KVALITETSLEDNING			
		Uppdragsnr 604439	Grap nr 16246	Version 3.0	Antal sidor 20
Uppdragsledare Tommy Lundberg		Beställares referens Lina Kumlin		Beställares ref.nr.	Antal bilagor 3
Beställare EttElva arkitekter AB					 SS-EN ISO 9001
Rapporttitel Naturvärdesinventering, del av Kallfors 1:4, Kallforsån				Datum 2017-01-12	
Eventuell undertitel					
Författad av Tommy Lundberg Daniel Karlsson				Datum 2016-01-12	
Granskad av				Datum	
Godkänd av				Datum	
GEOSIGMA AB www.geosigma.se geosigma@geosigma.se Bankgiro: 5331 - 7020 PlusGiro: 417 14 72 - 6 Org.nr: 556412 - 7735	Uppsala Box 894, 751 08 Uppsala S:t Persgatan 6, Uppsala Tel: 010-482 88 00	Teknik & Innovation Seminariegatan 33 752 28 Uppsala Tel: 010-482 88 00	Göteborg St. Badhusg 18-20 411 21 Göteborg Tel: 010-482 88 00	Stockholm S:t Eriksgatan 113 113 43 Stockholm Tel: 010-482 88 00	Luleå Varvsgatan 49 972 33 Luleå Tel: 010-482 88 00

Sammanfattning

Södertälje kommun bedriver planarbete kring Kallfors, strax norr om Järna. Flera detaljplaner avses upprättas i området. Syftet med detaljplanerna är att möjliggöra bostadsbebyggelse och trafikförsörjning till denna. Geosigma har fått i uppdrag att utföra en naturvärdesinventering (NVI) för ett avgränsat område längs Kallforsån i syfte att få kunskap kring naturvärdena i området.

En del av inventeringsområdet, område A, består av en igenväxande hagmark med en hel del grova och rötade träd, i dungar eller som solitärer. Träden har bohål och är rikligt bevuxna med lavar. En del liggande ved förekommer som koloniserats av tickor. Hagmarken är i övrigt igenvuxen och fältskiktet uppvisar ingen skyddsvärd flora. I den sydvästra delen finns en igenvuxen åkerholme med stenrösen och större björkar och aspar. Sly håller dock på att ta över biotopen. Hagen bedöms ha påtagligt naturvärde på grund av trädens biotopkvaliteter.

Den andra delen av inventeringsområdet, område B, utgörs av Kallforsån från Tvetavägen ned till ca 70 m söder om bron över Rudsjövägen. Ån är och har varit reglerad genom kvarndammen uppströms sedan åtminstone 150 år. De torrare delarna i slutningen ned mot ån har några grova träd. Närmare ån och i dess svämplan dominerar en sumpskog med klibbal av olika åldrar och storlek. En del alar är mycket grova, vissa har socklar, håligheter och bohål. Förekomsten av död ved är påfallande, delvis på grund av bäverns aktivitet. Den döda veden skapar förutsättningar för tickor, vedlevande insekter och fågelliv. Vid platsbesöken observerades cirklande ormvrak, duvhök, större hackspett samt nötkråka. Enligt Artportalen så har även gröngöling (NT, nära hotad) och spillkråka (NT, nära hotad) observerats i området. Abborre observerades i ån, även vak av trolig gädda. Nissöga är dokumenterad i Kvamsjön uppströms och finns sannolikt även i ån. Denna del av ån bedöms ha högt naturvärde, beroende på dess diversitet av småbiotoper och långa kontinuitet vilket ger förutsättningar för en hög artrikedom av framförallt fåglar, mossor, insekter och groddjur.

Längre söderut övergår ån i ett av mänsklig hand anordnat vattenområde. Kontinuiteten kan dock, utifrån observationer från flygbilder vara 60-70 år och naturvärden har utvecklats, bl a en riklig och divers akvatisk och hydrofil vegetation. Vattenområdet består av småvatten och diken, som omgärdas av små näs och öar, förbundna med en liten avlång sjö. Bävern är tydligt närvarande med färsk gnag och fällda träd. Området är relativt solbelyst och öppet vilket ger förutsättningar för dag- och trollsländor. Även för groddjur torde förutsättningarna vara gynnsamma. I närområdet har observerats större vattensalamander, padda, vanlig groda och åkergroda. Området, benämnt C, har getts naturvårdsklass 2, högt naturvärde.

Efter ett stendämme så återkommer ån som en tydlig fåra utan tydligt svämplan. Yngre alar växer längs ån. Diken löper in från väster där markerna tidvis kan översvämmas. Enstaka äldre höga alar finns i området. Området, benämnt D, hänger tydligt samman med Svallsätterssjön och små fågelvatten sydväst om inventeringsområdet. Större hackspett, nötskrika och nötväcka observerades i en torraka strax söder om inventeringsområdet. Området har bedömts ha påtagligt naturvärde.

I uppdraget har även ingått att ge rekommendationer om skyddsavstånd från bebyggelse och infrastruktur. I inventeringsområde A så rekommenderas att ett generell skyddsavstånd till prioriterade värdeelement (träd och småbiotoper) om minst 20 m hålls från tomtmark och värdefulla anläggningar. För gamla rötade träd där tillväxten stannat av så kan skyddsavståndet sättas till trädens höjd plus 5 m. De rötade träden kommer att släppa grenar och kommer även på sikt att bli torrakor och/eller lågor.

Förslagsvis så rensas dungen/åkerholmen vid Rudsjövägen från sly och på så sätt kan dess naturvärde öka, samtidigt som den blir ett värdefullt inslag i den lokala boendemiljön.

I inventeringsområde B, C och D så är rekommendationen ett generellt skyddsavstånd om minst 30 m till trädbestånden längs ån från tomtmark och värdefulla anläggningar. Detta då det finns risk för att fallande träd på grund av bäverns aktivitet annars kan orsaka skador.

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Uppdraget	6
1.1 Organisation	6
2 Naturvärdesinventering metod och utförande	7
2.1 Inventeringsmetod	7
2.2 Utförande	8
2.2.1 Underlag	9
3 Översiktlig beskrivning av naturen i inventeringsområdet	10
4 Naturvärdesobjekt	11
4.1 Område A. Igenväxande hagmark med brynmiljöer och äldre träd i öppna lägen	11
4.2 Område B. Vattendrag med strand- och översvämningszon, bestånd av äldre grova alar och sumpskog	13
4.3 Område C. Vattenområde	16
4.4 Område D: Vattendrag i öppet landskap	17
5 Rekommendationer	18
Referenser	19
Bilagor	20

1 Uppdraget

Södertälje kommun bedriver planarbete kring Kallfors, strax norr om Järna. Flera detaljplaner avses upprättas i området. Syftet med detaljplanerna är att möjliggöra bostadsbebyggelse och trafikförsörjning till denna. Geosigma har fått i uppdrag att utföra en naturvärdesinventering (NVI) för ett avgränsat område längs Kallforsån i syfte att få kunskap kring naturvärdena i området.

Inventeringen har utförts enligt SIS standard ftSS 199000:2014 "Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning". Fältinventeringen har utförts på nivå medel (minsta obligatoriska karteringsenhet 0,1 ha eller för linjeformade objekt 50 m).

NVI presenteras som en rapport som ska utgöra underlag för det fortsatta planarbetet. De planer som närmast berör Kallforsån är Dp del av Kallfors 1:4, Norra Myrstugan samt Dp, Uppsamlingsvägen.

1.1 Organisation

Inventeringsarbetet har utförts av Tommy Lundberg och Daniel Karlsson på Geosigma AB. De har också upprättat föreliggande rapport. Kartor och GIS-arbete har utförts av Frida Hammar, Geosigma AB.

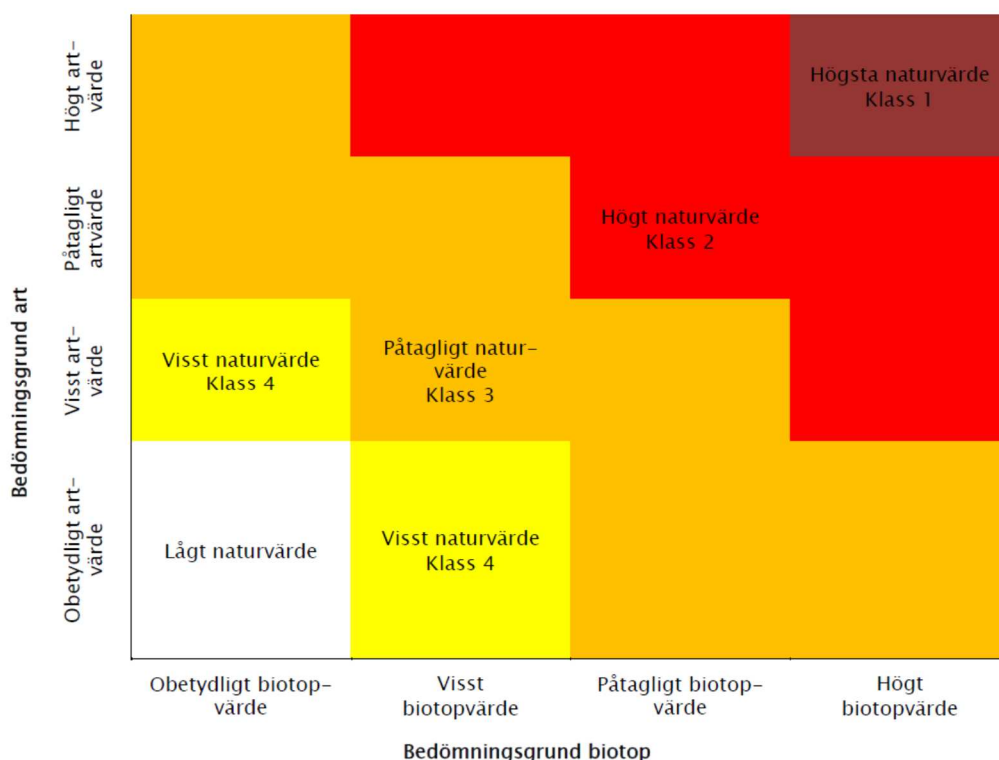
2 Naturvärdesinventering metod och utförande

2.1 Inventeringsmetod

Metoden för inventering följer svensk standard för naturvärdesinventering, NVI (SS 199000:2014). Denna NVI är utförd med detaljeringsgrad medel, vilket innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet utgörs av en yta om 0,1 ha eller mer eller ett linjeformat objekt med en längd av minst 50 m x 0,5 m. Syftet med inventeringen är att inom ett avgränsat område identifiera och dokumentera områden av betydelse för biologisk mångfald. Områdena avgränsas som naturvärdesobjekt och bedöms med avseende på naturvärde enligt en tregradig skala; 1 *högsta naturvärde*, 2. *Högt naturvärde* och 3. *Påtagligt naturvärde*. En fjärde klass, 4. *Visst naturvärde*, kan även användas men har inte beställts som något särskilt beställt tillägg i detta uppdrag.

Ett naturvärdesobjekt ska utgöras av en dominerande naturtyp. Klassningen görs genom en sammanvägning av förekomsten av arter och förekomsten av värdefulla biotoper. Artvärdet innefattar en bedömning av naturvårdsarter (naturvårdsarter, signalarter och ansvarsarter), hotade arter, rödlistade arter och relativ artrikedom. Biotopkvaliteten bedöms utifrån förekomst av störningsregimer, element, strukturer eller nyckelarter. Biotopens sällsynthet vägs mot dess förekomst utifrån ett lokalt, regionalt och nationellt perspektiv.

Den sammanvägda värderingen utifrån artvärde och biotopvärde görs via matrisen nedan.

Figur 1. Matris för naturvärdesklassning.

Biotopvärdet bedöms utifrån en samlad analys av olika kvalitetsfaktorer samt sällsynthet och hot.

Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för biologisk mångfald i ett avgränsat område. NVI resulterar i avgränsning av områden,

naturvärdesklassning, objektbeskrivningar samt en övergripande rapport. I NVI ingår inte bedömning av värden för friluftsliv, kulturmiljö, geologi, landskapsbild eller ekosystemtjänster.

Lågt naturvärde utgörs av de områden som inte uppfyller kriteriet för att utgöra naturvärdesobjekt. Dessa märks inte ut på kartan. Område som ingår i inventeringsområdet och inte avgränsats till naturvärdesklass, utgör antingen lågt naturvärde eller så kan området utgöra naturvärde men vara mindre än minsta karteringsenhet. Denna yta kallas övrigt område.

Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för biologisk mångfald i ett avgränsat område. NVI resulterar i avgränsning av områden, naturvärdesklassning, objektbeskrivningar samt en övergripande rapport. I NVI ingår inte bedömning av värden för friluftsliv, kulturmiljö, geologi, landskapsbild eller ekosystemtjänster.

2.2 Utförande

Inventeringen har utförts enligt SIS standard SS199000. Naturvärdesinventeringen utfördes av Tommy Lundberg (ekolog) och Daniel Karlsson (naturgeograf) 2016-09-08. Ytterligare besök för komplettering och verifiering gjordes 2016-10-06 samt 2016-10-07. GIS-skikt med naturvärdesobjekt och värdeelement har upprättats. Fälthinventeringen har utförts på nivå medel (minsta obligatoriska karteringsenhet 0,1 ha eller för linjeformade objekt 50 m) med förberedande flygbildstolkning och sökning i databaser och arkiv.

Naturvårdsobjekten har bedömts enligt naturvärdesklass 1, 2 och 3. Bilder finns från alla naturvärdesobjekt samt ett flertal värdeelement. Värdeelementen är träd eller andra objekt med särskilda värden och som anses viktiga att ta hänsyn till i planarbetet.

Eftersom någon naturvärdeklass 4 inte beställts så kan det ändå inom oklassade områden finnas ytor med visst naturvärde.

Figur 2 nedan visar inventeringsområdet.

Figur 2. Karta över inventeringsområdet.

2.2.1 Underlag

Sökningar har gjorts i artportalen för alla artförekomster inom och kring inventeringsområdena som har inrapporterats under perioden 2000-2016.

Geosigma har även begärt utdrag från Artdatabanken för rödlistade och skyddsklassade arter (för att eftersöka t.ex. rovfåglar). Inga rödlistade arter finns redovisade i området.

Observerade arter har även jämförts med förtecknade arter i bilaga 1 och 2 i artskyddsförordningen.

Vid inventeringen har följande underlag använts:

- Rapporter från Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper och sumpskogar i området.
- Utdrag från Artdatabanken för rödlistade arter i området.
- Utdrag från Artportalen för artfynd i området
- Utdrag från Trädportalen, www.tradportalen.se. Inga träd fanns upptagna i det aktuella området.

3 Översiktlig beskrivning av naturen i inventeringsområdet

Inventeringsområdet avgränsas norrut och västerut av Tvetavägen och den gamla vattenkvarnen. Området längs Kallforsån avgränsas till den till ån knutna vegetationen på ömse sidor om ån.

Längst i norr, söder om Tvetavägen vid kvarnen finns en bård av träd, bl a en stor ek med ca 330 cm i omkrets samt en bård med asp, ek, björk och en lind. Något uppslag av gran finns bland lövträden.

En igenväxande hagmark avgränsas i väster naturligt av Tvetavägen och nämnda bård av lövträd. Ett par av björkarna är gamla, har bohål och är bevuxna med tickor. I söder utgör Rudsjövägen en naturlig avgränsning av biotopen. Här finns även en dunge med björk och asp med mycket uppslag av sly. I norr och öster utgör vegetationen mot ån en naturlig avgränsning av biotopen. I hagen finns flera storvuxna och äldre lövträd såsom björk, al, rönn, lönn, asp m fl.

Inventeringsområdet sträcker sig söderut ned till i höjd med villaområdet Myrstugevägen.

Kallforsån avvattnar den uppströms liggande Kvarnsjön och är ett av källflödena till Moraån. Inventeringsområdet längs ån avgränsas mot väster av en stig som går mellan villaområdet och norrut till Rudsjövägen. Väster om stigen finns en ruderatmark (f d sandtag) med blottade sandytter. Inventeringsområdet öster om ån avgränsas naturligt i den norra delen mot golfbaneområdet (Järna golfklubb), längre söderut mot hagmarker med skogspartier och längst söderut mot öppna igenväxande gräsmarker. Området längs ån är svårtillgängligt och av intresse ur naturvårdssynpunkt på grund av dess slutenhet och förekomst av småbiotoper, bl a vassområde och översvämningssytor. Här finns ett flertal grova träd såsom al (vissa med mycket väl utvecklade socklar) och asp samt inslag av död ved.

Å-området från bron och ett 70-tal meter söderut är liknande karaktär som området norr om bron och är också intressant ur naturvårdssynpunkt med avseende på översvämningssytor och stora träd, bl a al. Det är fortsatt svårtillgängligt.

Ytterligare längre söderut breddar sig vattendraget och övergår i en smal sjö som är ca 100 m lång. Ett flertal utskjutande uddar och småöar ger området karaktär. Hela området är omdanad av mänsklig hand. De större vattenytorna är i princip helt täckta av vattenpest och andmat och omgärdas av vass och bredkaveldun. Överallt syns spår av bäverns närvaro i form av gnagda och fällda träd. Trots den mänskliga omdaning av vattendraget så är detta område av naturvårdssintresse eftersom det finns förutsättningar för fågelliv, insekter, groddjur och fisk. Området utgör också en del av ett större område av intresse för fågellivet, Svalsättersjön med viltvatten. Ett större dike löper in i området som avvattnar igenväxande och ställvis våta marker i öster. Längst i söder där åfåran tar vid igen finns en anlagd tröskel uppbyggd av stenar.

I den sydligaste delen av området, en sträcka om ca 75 m, så tar ån vid igen, men nu mer öppen och kanallik. Gräsmarker går ända fram till åfåran på den västra sidan som kantas av några yngre alar på den västra stranden.

Som tidigare nämnts så är bäverns påtagliga närvaro, på gott och ont, något som utmärker hela området i och kring ån.

De torra förhållandena gjorde att det fanns väldigt lite svamp i markerna trots årstiden.

4 Naturvärdesobjekt

4.1 Område A. Igenväxande hagmark med brynmiljöer och äldre träd i öppna lägen

Naturvärdesklass 3. Påtagligt naturvärde.

Området är beläget i den norra delen av inventeringsområdet och omgärdas naturligt av Tvetavägen, Rudsjövägen samt å-området. Området är en igenväxande hagmark. Troligen har den inte betats på åtminstone ett tiotal år. Vid inventeringstillfället stod utblommade gräs och örter högt och en hel del sly har slagit upp i hagen. Rester av taggträdsstängsel återfanns. Havtorn, hassel, vinbär växer i brynet ned mot ån.

Bild 1. Solitär lavbeklädd björk i hagen. Högvuxna alar längs ån syns i bakgrunden.

Längst i väster längs med Tvetavägen finns en rad med flera storvuxna träd bl a en stor ek, 330 cm i omkrets, samt en bård med asp, ek, björk och en lind som markerar en gräns mot vägen och även inramar densamma. Ett par av björkarna är rötade och har bohål och tickor, bl a fnöskticka. En möjlig fjällig tofsskivling tränger ut ur barken på en av björkarna.

Bild 2. Grova björkar närmast Tvetavägen med bohål och tickor. Björkticka till höger.

Det som utmärker området är förekomsten av större och äldre fristående lövträd i den centrala delen, bl a oxel, rönn, lönn, björk där särskilt björk är rikligt bevuxen med lavar, bl a återfanns mjöllav, grynig örnlav, fingerlav, flarnlav, grå tagellav, slånlav och gällav. I övrigt växer ett relativt stort enträd i hagen.

En ensam stor kal torraka finns i hagen. Längst i söder ned mot bron finns också en grupp med fristående äldre träd, bl a al, björk och lönn. Här har även bävern fällt större träd, asp (2,5 m i omkrets) och björk, som nu bebos av vedlevande insekter och svampar bl a slingerticka, svedticka och platticka.

Bild 3. Grov bäverfällad asp som koloniserats av bl a zonticka.

Närmast ån finns också några bäverfällda träd. Träden är koloniserade av tickor av olika arter. En mycket stor frisk asp, (3,0 m i omkrets) växer ned mot ån.

I sydväst närmast Rudsjövägen så finns en dunge/åkerholme med stenrosen, björk och asp som omgärdas av sly. Det är möjligt att denna omfattas av biotopskydd.

I hagmarkens fältskikt observerades ett antal vanliga örter som älggräs, brännässla, vitmåra, smörblomma, åkertistel och svinmålla, pipdån, m fl samt ett antal gräsarter såsom rödsvingel, ängssvingel, kärrgröe, ängsgröe, ängskavle, rörfen m fl. I buskskiktet återfanns vide, hallon och nypon m fl arter samt havtorn och vinbär i brynet mot ån. Den upphörda hävden gör att området snabbt förbuskas och tappar naturvärden. Området klassas ändå som påtagligt naturvärde på grund av de äldre lavbevuxna lövträden samt förekomst av stående och liggande död ved med åtföljande natur- och artvärden.

4.2 Område B. Vattendrag med strand- och översvämningszon, bestånd av äldre grova alar och sumpskog

Naturvärdesklass 2. Högt naturvärde.

Området utgörs av Kallforsån med strandzon, översvämningsyta och brink samt trädvegetation. Området sträcker sig från söder om Tvetavägen i norr nedanför vägbank och kulvert samt söderut ned till bron över Rudsjövägen och ytterligare ca 70 meter söder om denna. Kallforsån har påverkats av mänsklig aktivitet under lång tid genom kvarn och damm. Ån synes ha blivit utträtad men verkar ha haft ungefär samma morfologi längs denna sträcka de senaste 150 åren (generalstabskartan 1873). Den långa kontinuiteten har gjort att naturvärden getts tid att utvecklas. Området är svårtillgängligt varför det är väl skyddat från mänsklig störning och slitage.

Otillgängligheten beror delvis på den bitvis täta vegetationen men också på grund av en mängd bäverfällda träd. En grävd bohåla för bäver syntes i den västra strandbrinken.

Lågorna ger förutsättningar för vedlevande svampar, mossor och insekter. En del lågor och stubbar har påväxt av vedsvamp bl a fnöskticka och platticka.

Bild 4. Aspstubbe med platticka till vänster. Björklåga med fnöskticka till höger.

Biotope blir intressant just på grund av sin slutenhet och det stora antalet alar, varav ett tiotal mycket storvuxna, de två största med en omkrets om 3,5 m. Vissa har också håligheter och väl utvecklade socklar och styltrötter.

Bild 5. Grova alar med håligheter.

Inom området finns även andra lövträd såsom grov lönn, asp och björk, bland annat två högvuxna och grova aspar. Tex står en grov asp med 3,0 m i omkrets på den västra sidan mot hagmarken.

Ett antal stående döda träd utgör utmärkta födosökslokaler för hackspett och vissa håliga träd likaledes utmärkta boplatser för fåglar. Vid platsbesöken observerades cirklande ormråk, duvhök (NT, nära hotad), större hackspett samt nötkråka. Enligt Artportalen så har även gröngöling (NT, nära hotad) och spillkråka (NT, nära hotad) observerats i området.

I själva å-området närmast Tvetavägen finns tecken på återkommande översvämningar och mer strömmande vatten (även ställvis tendens till ett extra svämplan). På den västra sidan finns ett stenröse i slänten mot hagen. Här återfanns i vattnet näckrosor, svärdsliilja, andmat och bäcknate, samt mossor som näckmossa och vattenstjärna.

Del av sträckan ned mot bron vid Rudsjövägen är översvämningssmark, alsumpskog, där alarna har väl utvecklade styltrötter medan ytan närmast ån och i ån är ett vasshav. Sträckan med tät vass ned mot bron ger skydd för fåglar, groddjur etc.

Bild 6. Alar med socklar/styltrötter i svämplanet på östra sidan om ån med vassområdet i bakgrunden.

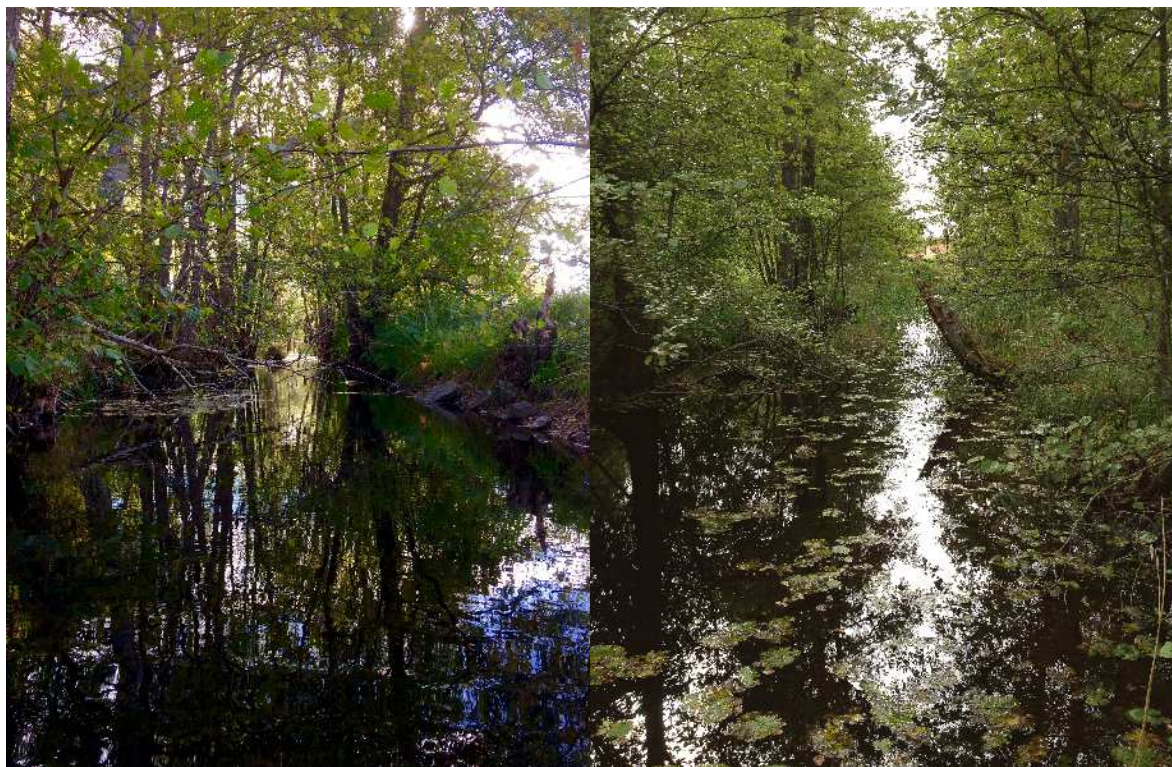

Bild 7. Till vänster vy från bron mot söder. Till höger vy mot norr. Alar med styltrötter kantar ån.

Närmast bron så är det dock mer öppet och från bron kan man få en fin utblick längs ån. Ett större stim av abborre under bron kunde observeras genom dropvideofilmning. Enligt uppgift förekommer fisken nissöga i den uppströms belägna Kvarnsjön, vilket gör det sannolikt att den även finns i ån.

I närområdet har observerats större vattensalamander, padda, vanlig groda och åkergroda. Hela inventeringsområdet längs ån synes ha förutsättningar för groddjur.

Bild 8. Lågupplöst stillbild från dropvideo.

Enligt Artportalen så har guldrollslända och blå jungfruslända observerats. I område C längre söderut kunde vid det första besöket observeras ett par andra trollsländearter, bl a blågrön mosaiktrollslända.

Öster om ån, direkt nedströms bron i en skogsdunge i en slänt, står en stor asp, 2,6 m i omkrets och alldeles intill denna finns en gammal oxel samt i svämplanet en björklåga (bild 4) med tickor.

Denna del av ån bedöms ha högt naturvärde, beroende på dess diversitet av småbiotoper och långa kontinuitet vilket ger förutsättningar för en hög artrikedom av framförallt fåglar, mossor, insekter och groddjur.

4.3 Område C. Vattenområde

Naturvärdesklass 2. Högt naturvärde.

Längre söderut ändrar området karaktär och ån övergår i ett område med mer stående vatten. Viss strömning kan inte uteslutas i delar vid högflöden. Här breder också vattnet ut sig likt en sjö om ca 100 x 10-20 m. Området är omdanat av mänsklig hand för inte alltför länge sedan genom om- och urgrävning samt tillförsel av vatten från diken på den östra sidan kombinerat med dämning genom en anlagd stentröskel längst i söder. Området är mycket otillgängligt med små öar och uddar som omgärdas av småvatten och diken. Den

västra sidan har många bäverfällda träd och mycket hög vegetation. Området har ställvis karaktären av översvämningssområde, särskilt på den östra sidan i den norra delen.

Längs den västra gränsen finns en bård av yngre och medelålders al. Närmast land finns vass och bredkaveldun. I själva vattnet dominerar vattenpest som vid det låga vattenstånd som rådde i stort sett täcker hela vattenytan med en del inväxt av näckrosor.

Området bedöms ha mycket goda förutsättningar som lek- och yngelplats för grodor och salamandrar genom förekomsten av små instängda vattenområden.

Vakande fisk, abborre, kunde observeras, även större fisk, möjligen gädda. Häger, nötskrika samt gräsänder siktades.

Bild 9. Utblick mot öster. Fackelblomster i förgrunden.

Arter av flygande dag- och trollsländor observerades, bl a blågrön mosaiktrollslända. Tidigare har enligt Artportalen observerats guldrollslända och blå jungfruslända i denna del av

Kallforsån.

I småvattnen som bygger upp området återfanns utöver vattenpest även kransslinga, andmat, smålånke och gäddnate, svärdsliilja m fl arter. Vass och bredkaveldun dominerar med något inslag av säv. Rörfen växer i bestånd i strandzonen.

Området klassas som högt naturvärde på grund av dess förutsättningar att hysa insekter, fisk, amfibier, andra vattenbundna djur och fågel.

Bild 10. Gäddnate och smålånke.

Bild 11. Dämmet längst i söder av vattenområdet innan ån tar vid igen.

4.4 Område D: Vattendrag i öppet landskap

Naturvärdesklass 3. Påtagligt naturvärde.

Ytterligare söderut utbildas återigen en fåra och vegetationen avtar längs vattendragets sidor, det övergår mer till att likna ett vattendrag med kanalform i ett jordbrukslandskap. Övergången mellan vatten och fastmark är här mer direkt utan zoner på den västra sidan med yngre alar längs kanten. På den östra sidan finns tendens till översvämningmarker. Här finns också diken som leder in till ån från de öppna markerna i öster. Enstaka större alar förekommer.

Sträckan ges ett påtagligt naturvärde för dess betydelse i ett större sammanhang med uppströms liggande områden och för att det ändå kan hysa delar av eller utveckla de värden avseende biotoper och arter som finns uppströms. Sammanhang finns också med de blöta områdena i sydost med Svåsetsjön och viltvatten och fuktiga områden. Landbiotoper såsom sumpskog eller stora gamla träd saknas dock. En stor torraka längst i söder har betydelse för födosökande fåglar. Större hackspett, nötskrika och nötväcka observerades här. Gräsmarkerna på sidorna av vattendraget bedöms ha mer begränsat artvärde.

Bild 12. Utblick från inventeringsområdets södra gräns, söderut från åns västra sida. Torrakan och större alar i bakgrunden.

5 Rekommendationer

I uppdraget har även ingått att ge rekommendationer om skyddsavstånd från bebyggelse och infrastruktur. I inventeringsområde A så rekommenderas att ett generellt skyddsavstånd till prioriterade värdeelement (träd och småbiotoper) om minst 20 m hålls från tomtmark och värdefulla anläggningar. För gamla och rötade träd, där tillväxten stannat av, så kan skyddsavståndet sättas till trädets höjd plus 5 m. De rötade träden kommer att släppa grenar och kommer även på sikt att bli torrakor och/eller lågor.

Förslagsvis så rensas dungen/åkerholmen vid Rudsjövägen från sly och på så sätt kan dess naturvärde öka, samtidigt som den blir ett värdefullt inslag i den lokala boendemiljön.

I inventeringsområde B, C och D så är rekommendationen ett generellt skyddsavstånd om minst 30 m till trädbestånden längs ån från tomtmark och värdefulla anläggningar. Detta då det finns risk för att fallande träd på grund av bäverns aktivitet annars kan orsaka skador.

Referenser

ArtDatabanken, 2016. Rödlistade arter i inventeringsområdet, 2006-2016.
Artportalen 2016. Artfynd i inventeringsområdet från 2006-01-01 till 2016-10-01.
Europaparlamentet, 1992. Art- och habitatdirektivet.
Gärdenfors, Ulf et al. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken, SLU.
Naturvårdsverket, 2012, Fridlysta växter och djur i Sverige, Naturvårdsverket, Stockholm.
Naturvårdsverket, 2008. Populationstrender för fågelarter som häckar i Sverige. Rapport 5813.
Naturvårdsverket. Natura 2000, Art-, och naturtypsvisa vägledningar.
Skogsstyrelsen. Signalarter, 2013-04-15.
www.trädportalen.se

Bilagor

Bilaga 1. Flygbild med naturvärdesklassning och värdeelement

Bilaga 2: Förteckning värdeelement

Bilaga 3. Artförteckning